

9 / MINÄKUVA JA SEKSUAALISUUS MEDIASSA

SEKSIKOHTAUS TV-SARJASSA, selfie ja avara kaula-aukko, vähäpukeinen malli mainoksessa. Median maailma on kyllästetty erilaisilla seksiin ja seksuaalisuuteen liittyvillä sisällöillä, joita väistämättä tulee vastaan myös lapsille ja nuorille.

Mitä tällaisista sisällöistä pitäisi ajatella? Median seksisisällöt voivat joskus hämmentää, mutta parhaimmillaan ne tarjoavat myös uusia mahdollisuuksia tutkia omaa seksuaalisuutta. Median seksisisällöistä keskustelemisessa yhdessä nuoren kanssa yhdistyvät sekä mediakasvatus että seksuaalikasvatus.

“Seksuaalikasvatus on sitä, että autetaan nuorta löytämään oma tapa olla omassa kehossaan, omassa seksuaalisuudessaan ja omassa sukupuolestaan sekä toteuttaa sitä. Pohja tähän luodaan jo hyvin varhaisessa vaiheessa sen kautta, miten esimerkiksi sukupuolesta tai kehon osista puhutaan ja miten seksuaalisuutta käsitellään”, seksuaalikasvatuksen asiantuntija **Katriina Bildjuschkin** sanoo.

Bildjuschkin näkee mediakasvatuksen ja seksuaalikasvatuksen liittyvän vahvasti toisiinsa,

koska lapset ja nuoret saavat valtaosan seksiin ja seksuaalisuuteen liittyvistä tiedoistaan mediasta.

“Lapsia ja nuoria kiinnostavat mediassa seksuaalisuuteen liittyvät asiat, koska se on sitä tietoa, jota heiltä eniten pihdataan”, Bildjuschkin tiivistää.

Internet opettaa?

Erityisen tärkeänä Bildjuschkin pitää sitä, että seksiin ja seksuaalisuuteen liittyvää tietoa on tarjolla silloin, kun se on juuri kyseiselle nuorelle ajankohtaista. Tarvittaessa asiaan voi palata myöhemmin.

“Toisto ja avoimuus, itse aikuisena pysyminen sekä rauhallisuus ja rohkeus ottaa esiin mitä tahansa asioita ovat seksuaalikasvatuksen ytimessä”, Bildjuschkin tiivistää.

Median seksisisältöjen pelätään usein vaikuttavan jollakin tavalla kielteisesti tai vääristävästi nuorten käsityksiin seksistä ja seksuaalisuudesta. Bildjuschkinin mielestä näkemyksessä on toisaalta perää, toisaalta ei.

Pelottavia ja vaurioittavia kokemuksia voi syntyä silloin, jos lapsi esimerkiksi näkee liian

Ongelmia syntyy, jos seksuaalikasvatus jää täysin mediasisältöjen varaan – vähän niin kuin jotain oppiainetta opetettaisiin käskemällä googlaamaan.

nuorena sellaisia sisältöjä, joita hän ei pysty käsittelemään. Bildjuschkinin mukaan aikuisten on tärkeää tarjota nuorille riittävästi tietoa ja mahdollisuuksia seksistä ja seksuaalisuudesta keskustelemiseen.

“Jos nuori ihminen haluaa tietää vaikka yhdynästä, mutta ei saa siitä tarvitsemaansa tietoa, hän helposti hakee sitä tietoa esimerkiksi pornosta. Ongelmia syntyy, jos seksuaalikasvatus jää täysin mediasisältöjen varaan – vähän niin kuin jotain oppiainetta opetettaisiin käskemällä googlaamaan”, Bildjuschkin selittää. “Porno on kuitenkin tarkoitettu kiihottamaan, ei informoimaan.”

Selfieitä ja munakoisoja

Seksuaalisuus on tärkeä osa myös nuorten parisuhteita, ja siksi nuorten seurusteluun kuuluvat erilaiset seksuaalissävytteiset kuvat ja viestit. Aikuisen ei pidä tuomita nuoren kuvia, mutta nuoren kanssa voi keskustella siitä, onko kumppani tarpeeksi luotettava tällaisten kuvien vastaanottajaksi.

Oman tapansa viestiä seksuaalisia sisältöjä tarjoavat myös emojiit ja kirjainlyhenteet erilaisine piilomerkityksineen: omasta mieskunnosta voi esimerkiksi viestiä munakoisolla. Hyvänäköisillä selfieillä puolestaan etsitään usein hyväksyntää ja huomiota – aivan niin kuin aikuisetkin tekevät.

“Ihminen haluaa tulla nähdyksi ja kuulluksi. Jos vaikka kotona saa aina vain kuulla olevansa tosi huono ja lihava, niin sieltä netistä löytyy se, joka kehuu ihanaksi,” Bildjuschkin sanoo. “Ongelmia voi syntyä, jos nuori operoi netissä aikuisen kanssa puutteellisilla taidoilla.”

VINKIT

VIISI VINKKIÄ MEDIAN SEKSISISÄLTÖJEN KÄSITTELEMISEEN

1. Ole kiinnostunut.

Nuorten kaveri- ja seurustelusuhteita suhteita pidetään usein yllä sosiaalisen median välityksellä. Osoita kiinnostusta nuoren maailmaa kohtaan ja vältä arvostelua. Juttele nuoren kanssa siitä, mitä hän sosiaalisessa mediassa tekee ja millaisiin sisältöihin hän on törmännyt. Älä painosta äläkä utele.

2. Ole avoin.

Mitä avoimemmin seksistä ja seksuaalisuudesta puhutaan, sitä vähemmän nuoren tarvitsee etsiä tietoa median kautta. Median seksisisältöjen kohtaaminen ja niistä keskusteleminen aikuisen kanssa on myös helpompaa, jos aiheesta voi puhua avoimesti ja oikealla kielellä.

3. Puhu tunteista.

Sosiaalisessa mediassa saadut huomionosoitukset, kuten tykkäykset ja kehuvat kommentit, tuntuvat kivalta niin lapsesta kuin aikuisestakin. Toisen ikävä

kommentti voi jättää kurjan olon pitkäksi aikaa. Median aiheuttamien tunteiden tunnistaminen auttaa hahmottamaan omia rajoja ja mieltymyksiä. Voitte keskustella siitä, miksi tykkäys tuntuu hyvältä tai miksi vieraan ihmisen viestiin vastaaminen houkuttelee.

4. Ole aikuinen.

Median seksisisällöt voivat herättää nuorena monenlaisia tunteita: kiihotusta, huvittuneisuutta, ahdistusta, kiinnostusta... Aikuisen rooliin kuuluu käsitellä näitä sisältöjä ilman suuria tunnelatauksia. Jos nuorta esimerkiksi naurattaa, kannattaa kysyä, miksi.

5. Ole tukena.

Jokainen mokaa joskus, ja silloin aikuisen tuki on tärkeää. Osoita nuorelle, että olet hänen tukenaank etkä tuomitse, jos jotakin sattuu. Ole se, jolle nuori voi puhua silloinkin, kun hävettää. Rauhoittele ja selvitä tilanne yhdessä nuoren kanssa.

HAASTATELTAVAN ESITTELY

Katriina Bildjuschkin työskentelee seksuaalikasvatuksen asiantuntijana Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksella (THL). Bildjuschkinille seksuaalikasvatus on ensisijaisesti ihmiseksi kasvattamista. "Seksuaalikasvattaminen on superkivaa duunia! Se on tuhannen taalan paikka näyttää tietä hyvään aikuisuuteen."